

4. *Sprava The Rompetrol Group N.V. v. Romania*. URL: <https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/ita0717.pdf> (дата звернення: 21.10.18).
5. *Sprava Conoco Phillips Petrozuata B.V., and others v. Bolivarian Republic of Venezuela*. URL: <https://www.italaw.com/cases/321> (дата звернення: 21.10.18).
6. Доклад Комиссии международного права о работе ее двадцать восьмой сессии (3 мая- 23 июля 1976 года). Генеральная Ассамблея. Официальные отчеты. Тридцать первая сессия. Дополнение № 10. Док. ООН: A/51/10. URL: http://legal.un.org/docs/?path=../ilc/documentation/english/reports/a_31_10.pdf&lang=EFSXP (дата звернення: 19.10.18).
7. Баймуратов М.О. Міжнародне право. Суми, 2006. 424 с.
8. Абдалказим М.А. Міжнародні зобов'язання держави та їх роль у взаємовідносинах національного права держави з міжнародним правом. Вісник Маріупольського державного університету. Серія «Право». 2013. Вип. 5. С. 171
9. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду ООН: підписаний 26 червня 1945 року в Сан-Франциско на заключному засіданні Конференції Об'єднаних Націй зі створення Міжнародної Організації п'ятдесятьма державами. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=995_010 (дата звернення: 19.10.18).
10. Блищенко І.П., Фисенко І.В. Міжнародний уголовний суд. ЮНІТИ, 1998. 293 с.
11. Важна К.А. Інститут кримінальної відповідальності держави як ефективний міжнародно-правовий механізм боротьби зі злочином геноциду. Митна справа. 2012. № 5 (83). С. 171–177
12. Nollkaemper, A. State responsibility for international crimes: a review of principles of reparation. Essays in Honour of Professor Kalliopi Koufa, March 11, 2009. University of Amsterdam, 2009. P. 1–40. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1357320 (дата звернення: 19.10.18).
13. Електронне видання газети «Українська правда», заснована Георгієм Гонгадзе в 2000 році. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/04/10/7177298/> (дата звернення: 20.10.18).
14. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення: прийнята Генеральною Асамблеєю 30 листопада 1992. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182 (дата звернення: 20.10.18).

УДК 341.232:551.58

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗМІНИ КЛІМАТУ

INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF CLIMATE CHANGE PREVENTION

Галич К.В., студентка

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Статтю присвячено дослідженню міжнародного співробітництва у сфері попередження зміни клімату. Визначено певні форми міжнародного співробітництва, за допомогою яких людство намагається попередити зміну клімату. До них можна віднести укладення міжнародних договорів, проведення періодичних та адгос міжнародних конференцій, форумів, зустрічей на високому рівні, провадження співпраці в межах міжнародних міждержавних організацій та неурядових інституцій, проведення спільних моніторингових та дослідницьких заходів спеціалізованими міждержавними органами. Аналізуючи кліматичну ситуацію у світі, зроблено висновки щодо необхідності поглиблення міжнародної співпраці та прискорення реалізації засобів попередження зміни клімату.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, зміна клімату, Рамкова конвенція ООН про зміну клімату, Киотський протокол, Паризька угода, парникові гази.

Статья посвящена исследованию международного сотрудничества в сфере предупреждения изменения климата. Определены некоторые формы международного сотрудничества, с помощью которых человечество пытается предупредить изменение климата. К ним можно отнести заключения договоров, проведения периодических и адгос международных конференций, форумов, встреч на высоком уровне, осуществление сотрудничества в рамках международных межправительственных организаций и неправительственных институций, проведение совместных мониторинговых и исследовательских мероприятий специализированными межправительственными органами. Анализируя климатическую ситуацию в мире, сделаны выводы о необходимости углубления международного сотрудничества и ускорения реализации способов предупреждения изменения климата.

Ключевые слова: международное сотрудничество, изменение климата, Рамочная конвенция ООН об изменении климата, Киотский протокол, Парижское соглашение, парниковые газы.

The article is devoted to the research of international cooperation in the field of climate change prevention. The negative effects, which are forecast by the scientists, force the international community to respond promptly to this problem. Thus, we can identify certain forms of international cooperation, by which humanity tries to prevent climate change. Particularly, they include the conclusion of international treaties, holding periodic and ad hoc international conferences, forums, high-level meetings, cooperation among international intergovernmental organizations and non-governmental institutions, conduction of joint monitoring and research activities by specialized intergovernmental bodies.

The purpose of the article is to analyze the above-mentioned forms of international cooperation, their influence on effective prevention of climate change, as well as to identify problematic climate change prevention issues, that must be resolved in the shortest terms.

In the article, the author considered the current international treaties, which are guided by the states. Both, the purpose, content and role of each of these acts, in the process of resolving the issue of climate change prevention, are determined. The activity of international intergovernmental organizations and non-governmental institutions is analyzed. In addition, the author determines the vector of the activity, as of organizations and institutions, which are specially created for the solving of this problem, as of those, that do not specialize on this issue, however contribute to its complex solution. This article contains the information about the role of international conferences, forums and meetings, both on the political and a purely scientific levels. Furthermore, the author identifies means of monitoring the progress, achieved by states in the field of climate change prevention, and besides highlights criterias of evaluating of such results.

The analysis of the position of modern scientists, has allowed to detect rapid changes in the environment, that were not foreseen at the time of the conclusion of international treaties. Thus, it is recognized, that there is a necessity, to review the purpose of these acts and bring them in the accordance with the nowadays realities.

Key words: international cooperation, climate change, United Nations Framework Convention on Climate Change, Kyoto Protocol, Paris Agreement, greenhouse gases.

Сучасне міжнародне право неможливе поза активного міжнародного співробітництва, зокрема пі час вирішення суттєвих проблем (як тих, що виникають між окремими суб'єктами міжнародного права, так і тих, що мають глобальний характер). Беззаперечною є думка про те, що однією з найважливіших проблем сьогодення є глобальна зміна клімату. Це питання належить до розряду «стосується кожного», саме тому необхідно підходити до вирішення цієї проблеми спільними зусиллями.

Зміна клімату – проблема, що виникла не раптово, а є цілком послідовним результатом діяльності людини. Зародження цього напрямку міжнародних відносин відбулося у другій половині ХХ ст. Саме тоді для звернення уваги на зміну клімату на міжнародному рівні була проведена конференція в Шапперхольмі 1967 р., на якій було розроблено основи програми дослідження глобальних атмосферних процесів. Надалі відбулася Всесвітня кліматична конференція в Женеві 1979р., де були закладені основи Всесвітньої кліматичної програми. Це згодом призвело до проведення подальших конференцій та підписання міжнародних договорів [1, с. 42]. Унаслідок зростання актуальності зазначеного питання багато дослідників присвятили свої роботи саме цій темі. До них можна віднести С. Брунера, Д. Волошина, Дж. Гупта, І. Дубовіча, Д. Мічела, М. Конте Гранда, К. Роше Келлі, Дж. Періса, Ю. Сокона, Ю. Туницю та ін..

Прислухавшись до закликів науковців щодо можливих загроз, державами була визнана необхідність міжнародного співробітництва. Виходячи з того, що з кожним днем концентрація парникових газів збільшується і зміна клімату стає невідворотною, є необхідність аналізу актуального стану міжнародно-правових відносин у відповідній сфері. Такий аналіз дозволить визначити ефективність засобів подолання проблеми, необхідні темпи та майбутні перспективи. Сьогодні міжнародне співробітництво у сфері попередження змін клімату реалізується в різноманітних формах, зокрема шляхом укладення міжнародних договорів, проведення періодичних та *ad hoc* міжнародних конференцій, форумів, зустрічей на високому рівні, провадження співпраці в межах міжнародних міжурядових організацій та неурядових інституцій, проведення спільних моніторингових та дослідницьких заходів спеціалізованими міжурядовими органами.

Метою статті є аналіз зазначених форм міжнародного співробітництва, вплив на ефективне попередження зміни клімату, а також визначення проблемних питань попередження зміни клімату, які необхідно вирішити в найкоротший термін.

Основним засобом регулювання міжнародних відносин у сфері стабілізації ситуації з кліматом є міжнародні угоди, які закріплені у формі міжнародних актів. У процесі винайдення спільних шляхів базовим документом є Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (далі – Конвенція, РКЗК ООН) [2], яка була прийнята у червні 1992 р. Із моменту набрання чинності до неї приєдналося 195 держав та Європейський Союз, що є свідченням її виключної важливості. Головна мета Конвенції зазначена у ст. 3 і полягає у стабілізації концентрації парникових газів в атмосфері на такому рівні, який не допускає би небезпечного антропогенного впливу на кліматичну систему. Такий рівень має бути досягнутий у строки, необхідні для природної адаптації екосистем до зміни клімату, що дасть можливість не ставити під загрозу виробництво продовольства та сприятиме забезпеченню подальшого економічного розвитку на стійкій основі [2]. Конвенція містить принципи співробітництва, рекомендації та зобов'язання держав-учасниць. Так, Конвенція вимагає від сторін вживати такі заходи: надавати звіти щодо викидів газів; впроваджувати національні програми пом'якшення наслідків зміни клімату; раціонально використовувати поглиначі і накопичувачі парникових

газів; сприяти обміну науковою та іншою інформацією, пов'язаною зі зміною клімату та ін. При цьому передбачається виконання вимог Конвенції відповідно до індивідуальних умов, які є всередині кожної держави [2]. Таким чином, Конвенція виокремлює розвинені країни, вимоги до яких є більшими, та країни з перехідною економікою, які користуються деякими привілеями. Найвищим органом Конвенції є Конференція Сторін, яка на своїх сесіях обговорює актуальні питання, розглядає пропозиції та ін. Рамкова конвенція здебільшого має загальний характер, тому подальше розкриття її змісту забезпечується більш конкретними документами.

Документом, який направлений на реалізацію положень Конвенції, на відміну від останньої містить чіткі індивідуалізовані кількісні показники у контексті зобов'язань держав щодо скорочення викидів парникових газів, [3, с. 131] є Кіотський протокол [4], дія якого була продовжена до 2020 року Дохійською поправкою [5]. Саме цей протокол визначає механізм зменшення викидів парникових газів в атмосферу шляхом установаження кількісних зобов'язань зі скорочення викидів у відсотках від базового року чи періоду (1990 р.). Загальна ціль – знизити до 2020 р. викиди парникових газів на 18% (порівняно з базовим роком). Окрім цього, у Додатку А до Протоколу наведений перелік парникових газів, викиди яких необхідно скоротити. Наразі цей перелік складається із семи пунктів: діоксид вуглецю, метан, закис азоту, гідрофторвуглець, перфторвуглець, гексафторид сірки та включений Дохійською поправкою трифторидом азоту.

Слід зазначити, що одним із вагомих положень Кіотського протоколу є наявність так званих «гнучких механізмів», які сприяють виконанню покладених на держави зобов'язань шляхом отримання ними певного доходу, що може бути використаний для інвестування проектів щодо зменшення обсягу викидів.

Такими механізмами є, по-перше, «спільне впровадження» – фінансова допомога одній державі іншій в реалізації проекту, що скорочує викиди парникових газів, з умовою подальшого передання отриманих «одиниць скорочених викидів» у залік першої держави; по-друге, «механізм чистого розвитку» – держави зазначені у Додатку В, можуть надавати фінансову допомогу в реалізації проектів щодо зміни клімату країнам, які не зазначені у Додатку В, а досягнуті результати за цими проектами використовувати в особистий залік; по-третє, «торгівля квотами на викиди парникових газів» – Сторони, вміщені до Додатку В Протоколу, за умов невикористання ними всього обсягу дозволених викидів, можуть продати залишок іншій Стороні [6, с. 190].

Документом, який виступає функціональним продовжувачем Кіотського протоколу, є Паризька угода [7]. Рішення щодо розроблення нового договору було прийняте на Всесвітній конференції ООН з клімату в Парижі 12 грудня 2015 р. Угода повноцінно вступила в силу, оскільки вона була ратифікована 55 країнами, на які припадає принаймні 55% від загального обсягу глобальних викидів парникових газів [8, с. 33].

Головною метою Угоди є стримування зростання глобальної середньої температури значно нижче 2°C понад доіндустріальні рівні і докладання зусиль із метою обмеження зростання температури до 1,5°C понад доіндустріальні рівні, визнаючи, що це суттєво знизить ризики та наслідки зміни клімату [7]. На відміну від Кіотського протоколу, Паризька угода передбачає покладення зобов'язань не тільки на розвинені країни та країни з перехідною економікою, але й на найменш розвинені країни та малі островні держави, що розвиваються.

Ще одним інструментом досягнення цілей Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, а також Віденської конвенції про охорону озонного шару 1985р. можна вважати Монреальський протокол 1987р. [9] Цей документ досить

часто згадується в Рамковій конвенції як інструмент, що логічно доповнює захисний механізм, встановлений у договорі. Він містить перелік шкідливих речовин, які негативним чином впливають на озоновий шар, а отже й на зміну клімату, тому мають бути зняті з виробництва. Положення Протоколу передбачають обмеження щодо виготовлення, використання та продажу визначених речовин як між Сторонами Протоколу, так і між Стороною, та державою що не є Стороною Протоколу. Наприклад, кожна Сторона забороняє імпортувати регульованих речовин, перелічених у Додатку А, із будь-якої держави, яка не є Стороною цього Протоколу [9]. Як і Рамкова конвенція, цей Протокол покладає на сторони обов'язок співпраці у сфері обміну технічними напрацюваннями та науковими розробками, сприяння виконання програм за допомогою спільного фінансування.

Отже, міжнародні угоди нормативно закріплюють спільні прагнення, мету, засоби та інструменти подолання проблеми глобального потепління. Вони є досить ефективними, бо є матеріальним підтвердженням волі держав та добровільно взятих зобов'язань.

Не останню роль у процесі винайдення шляхів подолання проблеми зміни клімату є діяльність міжнародних інституцій. Так, у 1988 році Всесвітньою метеорологічною організацією та Програмою ООН з навколишнього середовища була створена Міжнародна група експертів зі зміни клімату (далі – МГЕЗК). Головним завданням МГЕЗК (згідно з Принципами, що регулюють роботу МГЕЗК) є на всеохоплюючій, об'єктивній, відкритій та чіткій основі давати оцінку науковій, технічній та соціально-економічній інформації стосовно розуміння наукових підстав ризиків спричинених людиною змін клімату, його потенційного впливу, а також можливостей уникнення та адаптації. Сьогодні МГЕЗК є науковим партнером при Рамковій конвенції ООН про зміну клімату [10, с. 138–139]. Кожного року МГЕЗК готують доповідь щодо стану клімату, тому у 2018 р. було оголошено, що у людства залишилось близько 10 років, перед тим, як глобальні зміни клімату призведуть до перших катастрофічних наслідків. Окрім цього, на відміну від Паризької угоди, науковці закликають до обмеження зростання середньої температури не в межах 2°C, а в межах 1,5°C, бо хоч різниця є і невеликою, але вплив на навколишнє середовище має глобальний [11].

Конференція сторін, що є найвищим органом РКЗК ООН, також вирішує важливі питання, пов'язані зі здійсненням Конвенції. Так, Конференція сторін наділена такими повноваженнями: проводить періодичний огляд зобов'язань Сторін і організаційних механізмів, передбачених Конвенцією; заохочує і полегшує обмін інформацією про заходи, які вживаються Сторонами, стосовно реагування на зміну клімату та її наслідки; допомагає та здійснює керівництво відповідно до мети і положень Конвенції у справі розроблення і періодичного уточнення порівняльних методологій, які підлягають узгодженню Конференцією Сторін; розглядає і затверджує регулярні доповіді про здійснення Конвенції та забезпечує їх публікацію; вносить рекомендації у будь-яких питаннях, необхідних для здійснення Конвенції; засновує такі допоміжні органи, які є необхідними для здійснення Конвенції та ін. [2].

Свій вклад у вирішенні проблеми вносять і не спеціалізовані на проблемах навколишнього середовища міжнародні інституції. Наприклад, Міжнародна організація стандартизації (ISO), одним із напрямів діяльності якої є встановлення стандартів для сприяння зменшенню викидів парникових газів, їх обліку та контролю. За останні роки Міжнародна організація стандартизації встановила стандарти стосовно технічних умов різного рівня проєктів щодо визначення кількості викидів парникових газів; щодо вимог до компетентності для команд (експертів) з валідації та верифікації одиниць парникових газів; ст-

совно визначення кількості викидів парникових газів і звітування про так званий «вуглецевий слід» продукції [12].

Отже, діяльність міжнародних організацій пов'язана з визначенням вектора розвитку міжнародних відносин. Численні міжнародні інституції надають інформацію, рекомендації та встановлюють вимоги, адресовані насамперед державам та іншим зацікавленим сторонам. Цей вид діяльності забезпечує всебічне дослідження проблеми, тому й більш ефективно її вирішення.

Досить поширеною формою міжнародного співробітництва є різноманітні конференції, семінари та зустрічі. До того ж такі заходи можуть бути проведені на різних рівнях: починаючи від міждержавних конференцій, і закінчуючи регіональними зустрічами науковців. Такий вид міжнародного спілкування сприяє всебічному обговоренню нагальних проблем, обміну досвідом, виробленню стратегії подальших дій та ухваленню рішень. У цьому аспекті не можна не згадати Конференцію ООН щодо проблем навколишнього середовища, що пройшла у Стокгольмі 1972 р., результатом якої стало розроблення принципів збереження навколишнього середовища. Подальші конференції держав під егідою ООН також принесли плідний результат. Неможливо заперечувати ефективності міжнародних конференцій, форумів та зустрічей науковців. Саме наукові дослідження та розробки є тією базою, на яку згодом спирається вся міжнародна спільнота. Україна (як активна учасниця Рамкової Конвенції та згаданих Протоколів та Угод, сприяє проведенню таких заходів. Прикладом можна навести міжнародну конференцію «Глобальні та регіональні зміни клімату», яка була проведена у 2010 р. у м. Києві, участь у якій взяли понад 150 відомих учених і науковців із чотирнадцяти країн Європи, Азії й Америки, чий науковий інтерес пов'язаний із дослідженням зміни клімату Землі, його проявами на регіональному рівні, оцінкою можливих екологічних та соціально-економічних наслідків таких змін [13].

Наведені види міжнародної кооперації сприяють обговоренню проблеми, обміну досвідом, оперативному донесенню інформації та обізнаності широкого загалу.

На нашу думку, для того, щоб ефективно вирішити проблему, просте визначення завдань та декларування обов'язків не є достатнім. Необхідним складником у досягненні кінцевої цілі є відстеження проміжних результатів. Сторони Рамкової конвенції (відповідно до її вимог) регулярно надають звіти щодо кількості викидів, реалізації програм, упровадження технологій.

Відштовхуючись від цих показників, німецька громадська організація German watch разом із Інститутом New Climate та групою природоохоронних неурядових організацій Climate Action Network щорічно підводить підсумок досягнутих результатів у вигляді публікації Індексу продуктивності зміни клімату (Climate Change Performance Index [14]). Він є рейтингом країн, які приєдналися до Паризької угоди і прагнуть досягнути її мети. Цей рейтинг формується за чотирма критеріями: «Викиди парникових газів», «Використання енергії», «Відновлювана енергія» та «Кліматична політика». Окрім рейтингу, в публікації наводиться стислий опис результатами кожної з держав. Згідно з визначеними показниками на 2018 рік, позицію лідера серед держав займає Швеція – 4 сходинок, тоді як Україна перебуває на 20 сходинці. На жаль, сьогодні жодна з країн не досягла таких показників, які б дозволили їй зайняти перші три сходинки.

Отже, беручи до уваги той факт, що проблема зміни клімату ставить стабільне майбутнє світу в загрозоване становище, міжнародне співтовариство приділяє першочергову увагу її вирішенню. Спільні зусилля у вигляді міжнародних угод, конференцій, форумів, діяльності міжнародних інституцій та моніторингу досягнутого вже сьогодні просуває нас на крок уперед до досягнення загальної

мети – запобігання глобальному потеплінню та відвернення пов'язаних із цим руйнівних процесів. Водночас убачається необхідним провадження більш розширеного співробітництва в аспекті фінансування, обміну інформацією та технологіями між розвиненими державами та держава-

ми, які мають менші можливості щодо запровадження та виконання кліматичних програм. А головне, сучасні темпи переходу до кліматично сприятливих способів життєдіяльності виявляються занадто повільними і потребують прискорення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Винярска М.Г. Формування міжнародної еколого-економічної політики щодо зміни клімату. Науковий вісник НЛТУ України. 2017. Вип. 27(7). С. 41–45.
2. Рамкова Конвенція ООН зі зміни клімату прийнята Конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку від 9 травня 1992 р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_044/page (дата звернення 15.10.2018)
3. Бардіна О.О. Міжнародне нормативне забезпечення вирішення проблем зміни клімату. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2013. № 5. С. 131–137.
4. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату від 11 грудня 1997 р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_801 (дата звернення 15.10.2018).
5. Поправка до Кіотського протоколу. URL: https://unfccc.int/files/kyoto_protocol/application/pdf/kp_doha_amendment_russian.pdf (дата звернення: 16.10.2018).
6. Березюк Т.В. Особливості застосування рамкових угод у міжнародно-правовому регулюванні зміни клімату. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 5–6. С. 188–191. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2013_5-6_32 (дата звернення: 15.10.2018).
7. Паризька угода від 12 грудня 2015 р. // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_161 (дата звернення: 15.10.2018).
8. Шевченко О.В. Проблема глобальної зміни клімату в контексті міжнародної безпеки. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2017. №130. С. 24–38.
9. Монреальський протокол прийнятий 16 вересня 1987 р. База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_215 (дата звернення: 15.10.2018).
10. Бардіна О.О. Роль міжнародних інституцій у регулюванні зміни клімату. Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. 2013. № 3. С. 138–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_soc_2013_3_25 (дата звернення: 16.10.2018).
11. Climatechange. Global Warming of 1.5 °C an IPCC special report. URL: http://report.ipcc.ch/sr15/pdf/sr15_chapter1.pdf (дата звернення: 16.10.2018).
12. Гордієнко Т. Міжнародний семінар і конференція ISO та SIS з питань зміни клімату. Стандартизація. Сертифікація. Якість. 2009. № 6. С. 4–5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ssia_2009_6_3 (дата звернення: 15.10.2018)
13. Про міжнародну конференцію «Глобальні та регіональні зміни клімату». Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2010. Т.4. С. 163–164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gighge_2010_4_21 (дата звернення: 16.10.2018).
14. The Climate Change Performance Index 2018. URL: https://www.climate-change-performanceindex.org/sites/default/files/documents/the_climate_change_performance_index_2018.pdf (дата звернення 15.10.2018).

УДК 341:331.556.4

ПОНЯТТЯ ТА КАТЕГОРІЇ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

THE NOTION AND CATEGORIES OF FORCED MIGRANTS UNDER INTERNATIONAL LAW

Завгородня В.М., к.ю.н.,
завідувач кафедри міжнародного, європейського права
та цивільно-правових дисциплін
Сумський державний університет

Полянська Є.А., студентка
Сумський державний університет

Стаття присвячена дослідженню поняття «вимушений мігрант» у міжнародному праві, з'ясуванню становлення та особливостей міжнародно-правового захисту окремих категорій вимушених мігрантів. Встановлено, що належність вимушених мігрантів до тієї чи іншої категорії, а також відмежування вимушених мігрантів від інших осіб, що покидають місця свого постійного проживання, визначаються факторами, які спонукали мігранта до переміщення.

Ключові слова: міграція, вимушені мігранти, міжнародно-правовий статус вимушених мігрантів, біженці, екологічні біженці.

Статья посвящена исследованию понятия «вынужденный мигрант» в международном праве, изучению становления и особенностей международно-правовой защиты вынужденных мигрантов. Установлено, что принадлежность вынужденных мигрантов к той или иной категории, а также отграничение вынужденных мигрантов от иных лиц, покидающих места своего постоянного проживания, определяются факторами, побуждающими мигрантов к перемещению.

Ключевые слова: миграция, вынужденные мигранты, международно-правовой статус вынужденных мигрантов, беженцы, экологические беженцы.

The article is devoted to the study of the concept of forced migrant under international law. The formation and features of the international legal protection of forced migrants are investigated. The number of factors causing forced migration is growing rapidly in the modern world and contemporary international law appeared to be unable to establish legal status of several categories of forced migrants.

The authors argue that there is an urgent need to formulate a general definition of a forced migrant under international law and to identify the particularities for certain categories: refugees, internally displaced persons, asylum seekers, environmental refugees and others.

A forced migrant should be considered a person who, under the pressure of exceptional circumstances, is forced to leave his/her habitual residence in order to resettle permanently or on a long-term basis to another country or another region within the country of residence. These